

KUOPIO

Kuopion resurssiviisaus- ohjelman vuosiraportti 2022

Resurssiviisausohjelman ohjausryhmä 11.10.2023

Kaupunginhallitus x.x.2023 § xx

TAUSTA

- Kuopion strategiassa *ilmasto- ja resurssiviisaus* on yksi kaupungin toimintaa ohjaava painopiste. Tätä painopistettä toteutetaan resurssiviisausohjelmalla sekä sitä täydentävällä ilmastopoliittisella ohjelmalla.
- Kuopion kaupunki on sitoutunut ympäristöasioiden ja vastuullisuuden edistämiseen myös useiden kansallisten ja kansainvälisten ohjelmien ja sitoumusten kautta. Keskeisimpänä näistä on FISU-verkosto (Finnish Sustainable Communities).
- Kuopion resurssiviisausohjelma ohjaa kaupungin kehitystä kohti hiilineutraalia, jätteetöntä ja luonnonvaroja harkitusti käyttävää kaupunkia, mahdollistaen näin kestävä kasvun ja hyvän elämän alueellaan.
- Toimenpiteiden toteutumisesta ja käynnistyneistä hyvistä käytännöistä raportoidaan resurssiviisausohjelman ohjausryhmälle ja kaupunginhallitukselle vuosittain.
- **Tämä seurantaraportti täydentää Kuopion resurssiviisausohjelman loppuraportin (2018-2023) rinnalla tietoja vuoden 2022 aikana toteutetuista resurssiviisaustoimista.**

RESURSSIVIISAUSOHJELMA

- Resurssiviisausohjelman avulla Kuopio tavoittelee jätteettömyyttä, päästöttömyyttä ja kestävästä kulutusta sekä hyvinvointia vuoteen 2050 mennessä.
- Ohjelman mukaisesti resurssiviisautta edistetään kuudella osa-alueella, jotka ovat:
  1. Energian tuotanto ja kulutus
  2. Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne
  3. Kulutus ja materiaalikierrot
  4. Ruoantuotanto ja -kulutus
  5. Veden käyttö ja luonnonvedet
  6. Hyvinvointia luonnosta.
- Kaupunginvaltuuston syyskuussa 2020 hyväksymä Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma täydentää kaupungin resurssiviisaustavoitteita hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi.

1. ENERGIAN TUOTANTO, JAKELU JA KULUTUS

- **NIIRALAN KULMA:** Uusi geoterminen kohde valmistunut, jonka yhteydessä aurinkosähkövoimala. Toisen geotermisen kohteen suunnittelu aloitettiin 2022 ja toteutus 2023 [ILPO].
- **TILAPALVELUT:** Otettu käyttöön kolme uutta aurinkovoimalaa.
- **SAVON VOIMA:** Kuopion alueelle sijoittuvien lämmöntuotantolaitosten tuhkien hyötykäyttöaste oli vuonna 2022 90 %.
- **KUOPION OPISKELIJA-ASUNNOT OY:** 2022 valmistunut A-energialuokan passiivitalo, joka hyödyntää aurinkosähköä. Huoneistojen sisälämpötiloihin pohjautuva, tekoälyä hyödyntävä, lämmitysjärjestelmä otettiin käyttöön suuressa osassa kiinteistökantaa vuoden 2022 lopussa. Järjestelmän avulla pyritään vuositasolla n. 10 %:n säästöön lämmönkulutuksen osalta.
- **SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ:** Energia- ja tilatehokkaisiin oppilaitosrakennuksiin siirtyminen (Toivala ja Savilahti). Aloitettu vaiheittainen siirtyminen uusiutuvilla tuotettuun, vihreään sähkөөn (50% vuonna 2022, 100 % vuonna 2023) [ILPO].

Kuva 2. Vicente Serra, Savon ammattiopiston rakennus

2. LIIKKUMINEN JA YHDYSKUNTARAKENNE

- **STRATEGINEN MAANKÄYTTÖ:** Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta, keskustan osayleiskaavan ekosysteemipalveluselvitys.
- **TILAPALVELUT:** Toimitilojen pyöräpysäköintiä parannettu ja tehty suunnitelma tulevien vuosien toimenpiteistä.
- **KUOPION KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENNE:** Kuopion älykäs liikenneinfra –hankkeen (KÄLLI) avulla asennettiin paikallisliikenteen busseihin (linjat 1-40) uusia sisänäyttöjä 47 kappaletta reittitietojen ja joukkoliikenteen tiedotteiden esittämiseen.
- **KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE, KAUPUNKITEKNIIKAN PALVELUT:** Pyöräpysäköintiä parannettu sataman alueella. Pyöräilyn opastusjärjestelmä toteutettu. Pyörä- ja joukkoliikenneväylien toteutusta jatkettu Savilahdessa. Savilahden alueopastus toteutettu.
- **KUOPION KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENNE:** Bussikaistat otettu käyttöön Savilahdessa sujuvoittamaan joukkoliikennettä. Kaikki joukkoliikenteen pysäkit on kartoitettu, kuvattu sekä tiedot viety sähköiseen muotoon ja sitä kautta esimerkiksi Google Mapsissa on saatavissa tiedot mm. esteettömistä pysäkeistä.
- **ASEMAKAAVOITUS:** Otettu käyttöön asemakaavamääräys viherkatoista (Puijonlaakson palvelukeskus, Tahko bungalows) [ILPO] . Kaavoitettu puurakentamista usealle alueelle (Vanhan varikon pohjoisosa, Kivilampi, Sokeainkoulu, Tahko bungalows) yhteensä noin 53 000 k-m² (kaikki kaavat eivät vielä lainvoimaisia). [ILPO]

Kuva 3. Vicente Serra, Kuopion kaupunki

3. KULUTUS JA MATERIAALIKIERROT

- **NIIRALAN KULMA OY:** Asukkaille jätteidenkierrätyskilpailu, jossa palkittiin eniten sekajätteen määrää vähentänyt kiinteistö. Ekokompassi -sertifikaatti, jonka myötä sitouduttu vastaaviin pohjoismaisiin ympäristöjärjestelmiin sekä kansainvälisiin ympäristöjohtamisen standardeihin, kuten ISO 14001 ja EMAS.
- **KAUPUNKITEKNIIKAN PALVELUT:** Urakoiden tarjouspyyntöihin on otettu mukaan vähähiilistä kiertotaloutta edistäviä hankintakriteereitä. [ILPO]
- **KT-SUUNNITTELU JA VIHHER- JA VIRKISTYSALUESUUNNITTELU:** Mölymäen liikuntapuistossa käytettiin purettua verkkoaitaa ja Nuolimäen puistossa käytettiin kadulta purettua reunakiveä. Samoissa kohteissa on hyödynnetty kadunsaneerauksessa poistettuja rakennekerroksia, mm. kantavan kerroksen mursketta.

Kuva 4. Wille Markkanen, Kuopion kaupunki

4. RUOAN TUOTANTO JA KULUTUS

- **JÄTEKUKKO:** Jäteneuvontaa tarjotaan myös etäyhteyksin.
- **SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ:** Ravintolapalveluissa lisätty kasvisruoan ja luomutuotteiden tarjontaa.
- **METSÄT JA VESIALUEET:** Paikallista ammattikalastusta tuetaan ja lähikalan käyttöä edistetään Kuopion vesialueilla (mm. Kalaryssäys –tapahtuma).

5. VEDEN KÄYTTÖ JA LUONNONVEDET

- **KT-SUUNNITTELU JA VIHHER- JA VIRKISTYSALUESUUNNITTELU:** MarttiMerenmaan-, Myhkyrin- ja Aarneenpuistoon suunniteltiin luonnonmukaisia hulevesien viivytys- ja johtamisrakenteita. Haapamäenkadulle suunniteltiin kasvillisuudeltaan monilajiset biosuodatusrakenteet. Aulis Rytkösen kadulle suunniteltiin kasvillisuudeltaan monilajisia imeytyspainanteita. Rauhalahden uudelle kaava-alueelle suunniteltiin hulevesien viivytysallas.

*Kuva 5. Vicente Serra,
Kuopion kaupunki*

6. HYVINVOINTIA LUONNOSTA

- **KT-SUUNNITTELU JA VIHHER- JA VIRKISTYSALUESUUNNITTELU:** Suunniteltu levähdyspaikkoja kaduille, puistoreiteille ja muihin leikki- ja puistokohteisiin. Savilahdentielle suunniteltiin leikattujen nurmikoiden lisäksi niittykohteita. Jätettäviä lahopuita suunniteltiin useisiin kohteisiin. Väinölänniemen ulkokuntosalin alueelle suunniteltiin monilajisia pölyttäjäturvallisia sipulikukka-, perenna-, pensas- ja puustuksia. Alueelta kaadetut puut jätettiin lahoamaan maapuiksi.
- **KUOPION KANSALAI SOPISTO:** Seurantaotsikolla "kestävä kehitys" pidettiin 139 kurssia. Ilmaisluentoja aiheista hyvinvointi ja terveys, digitaidot, energia ja ruoka. Ympäristöyhteistyö-miitinki kaupungin toimijoiden ja eri yhdistysten ja seurojen kanssa.
- **METSÄT JA VESIALUEET:** Laavujen rakentaminen (Ylä-Antikkala, Hietasalon saari) ja lähivirkistysreittien rakentaminen ja ylläpito.
- **ALUEELLISET YMPÄRISTÖNSUOJELUPALVELUT:** Luontoretkien teemana oli monimuotoinen kaupunkiluonto. Retkiä järjestettiin 19 kpl ja niille osallistui yli 330 henkilöä. Myös bussi- ja laivaretket palasivat ohjelmaan koronavuosien jälkeen.

Kuva 6. Tiina Kilvensalmi, Kuopion kaupunki

Resurssiviisausohjelman vuosiraportti 2022

- **Raportin koostaminen**
Seurantatiedot resurssiviisausohjelman osa-alueiden edistämiseen on koottu kaupunkikonsernista ja sidosryhmiltä.
- **Selitteet**
  - [ILPO]: Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma, joka tarkoittaa Kuopion resurssiviisausohjelmaa.
- **Raportoinnista vastaa**
Kuopion kaupunki, Alueelliset ympäristönsuojelupalvelut

